

Kommentit Oulunkylän ja Maunulan aluesuunnitelman 2020-2029 selostusluonnoksen sekä aluekorttien luonnoksiin (luonnokset 18.10.2019)

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys, Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa, Luonto-Liitto sekä Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ovat perehtyneet lausunnolla olevaan luonnosaineistoon ja antavat siitä seuraavan yhteisen kommenttinsa.

1. Hyvät ratkaisut

Tässäkin luonnoksessa on hyvää se, että aluesuunnitelma kokoaa yhteen aineistoon kaupungin luontotietojärjestelmän tiedot sekä muut hanketiedot. Kiitoksen ansaitsee myös viheryhteyksien tarkastelu sekä sinirakenteen, niittyverkoston sekä hulevesikysymyksiä hyvä tarkastelu ja monelta osin myös riittävä huomiointi.

2. Ongelmat ja kehitystarpeet

Suurimmat ongelmat liittyvät tapaan, jolla suunnitelmassa käsitellään ja ennakoitaan metsäisten alueiden tulevaa luonnonhoitoa sekä siihen, miten suunnitelma suhtautuu erilaisiin vielä keskeneräisiin kaavoitushankkeisiin. Kaikki Helsingin kaupunkistrategian monimuotoisuuskirjaukset eivät myöskään ole riittävässä määrin konkretisoituneet suunnitelmassa. Tämä koskee erityisesti metsiä, metsäisiä alueita ja puistoja sekä niiden monimuotoisuuden lisäämistä.

Suunnitelmassa ja sen myötä esitettävässä uudessa hoitoluokituksessa ei myöskään ole riittävällä tavalla tunnistettu ja huomioitu suunnittelualueen merkittäviä luontokohteita.

2.1 Metsäisten alueiden luonnonhoito ja hoitoluokitus

Nykyinen suunnitteluprosessi ei anna osallisille asiallisia mahdollisuuksia vaikuttaa sen enempää hoitoluokkiin kuin siihen, millaista metsänhoitoa yksilöidyillä viheralueilla todellisuudessa harjoitetaan. Hoitoluokitus tarjotaan luonnoksessa annettuna (sivu 45) eikä sitä kokemusten mukaan haluta ainakaan virkamiesten toimesta osallispalautteen perusteella muuttaa.

Erytystä tarvetta on yhtä metsikkökuviota laajempien luontoarvokokonaisuuksien huomiointiin arvometsinä.

Luontojärjestöt toivovat, että kaupunki kehittää hoitoluokkien määrittelyyn liittyviä käytäntöjään siten, että jatkuvasti toistuvista ongelmista päästäisiin eroon. Lisäksi on tarvetta kehittää toimintatapoja, joilla kanasalaiset, luontojärjestöt sekä muut luontoasiantuntijat pääsevät nykyistä paremmin osallistumaan luokitteluun. Tämä edellyttää mm. aluesuunnitelmaluonnosten aineistojen kehittämistä siten, että nähtävillä oleviin aineistoihin liitetään jatkossa aina kommentoinnin mahdollistavat kuviotason kartat. Vastaavat kartat ja pohjakuviot ovat joka tapauksessa Oulunkylän ja Maunulan alueeltakin jo selvästi

olemassa, koska ilman niitä ei olisi ollut mahdollista esittää kuviotasoista hoitoluokitusta (s. 45) tai kuviotasoista metsänhoitotarpeen arviointia (s. 37).

Erityisen ongelmallista on se, että aluesuunnitelman selostukseen sisältyy metsänhoidon osalta hyvin johdattavia kartoja (s. 37) ja hoitolinjauksia (s. 37-44), jotka yhdessä mahdollistavat sen, että alueille saatetaan jatkossa suunnitella luontoarvojen, metsän tunnun ja maiseman kannalta hyvinkin vaikuttavia hakkuita lähes pelkästään virkamiestöinä laadittavissa luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmissa. Asetelma on osallisten ja varsinkin koko kaupungin luonnon etua vaalivien luontojärjestöjen osallistumisen ja vaikutusmahdollisuuksien kannalta selvästi epätydyttävä.

2.2 Raide-Jokeriin kytkeytyvän tulevan kaavoituksen sekä Tuusulanväylän bulevardisoinnin huomioinnista

Aluesuunnitelman ja aluekorttiluonnoksissa elää selvästi sisällä se ajatus, että kaavatasolla vielä täysin keskeneräisen Tuusulanväylän bulevardisointihankkeen alustavat maankäyttöhankkeet toteutetaan suunnitellussa muodossa. Koska Tuusulanväylään liittyvät maankäyttösuunnitelmat ovat vielä kaukana MRL:n mukaisista hyväksytyistä asemakaavoista, on ennakkointia syytä vähentää.

Sama koskee myös Raide-Jokeriin selvästi kytkeytyviä, vielä vahvasti kesken olevia asemakaavahankkeita.

2.3 Helsingin kaupunkistrategian monimuotoisuuskirjausten huomiointi

Helsingin kaupunkistrategian monimuotoisuuskirjaukset eivät ole riittävässä määrin konkretisoituneet aluesuunnitelmaselostuksen ja aluekorttien luonnoksissa. Keskeiset kirjaukset on siksi syytä nostaa esille jo suunnitelman alussa. Vieläkin tätä tärkeämpää on muokata tavoitteita ja toimenpiteitä siten, että kaupunkistrategian nykytilannetta säilyttämisen sijasta parantavat kirjaukset konkretisoituvat riittäväällä tarkkuustasolla.

Suurimmat ongelmat ja kehitystarpeet liittyvät metsien ja metsäisten alueiden suunnitelmalliseen monimuotoisuuden lisäämiseen hoidon keskeisenä tavoitteena sekä puistojen monimuotoisuuden lisäämiseen. Myös metsäverkoston vahvistaminen hyötyisi kyseisen verkoston kohteiden luontolaadun nostosta, mikä tarkoittaa useimmiten hakkuiden ja hoitotoimien vähentämistä.

Kritiikin vastapainoksi on sanottava, että suunnitelmaluonnos huomioi melko onnistuneesti siniverkoston ja hulevesien kustannustehokkaaseen hallintaan liittyvät kaupunkistrategian kirjaukset.

2.4 Luontotietopohjan riittävyys

Oulunkylän ja Maunulan alueen osalta kaupungin luontotietojärjestelmä on selvästi kattavampi kuin monen muun viime vuosien suunnittelualueen kohdalla. Tästä huolimatta on havaittavissa, että vain osalla alueesta on tehty esimerkiksi metsäluontoarvojen kannalta keskeisiä METSO-selvityksiä. Esimerkiksi Patolan metsän, Toivolanpuiston tai Aittamäenpuiston alueelta tällaisia selvityksiä ei ilmeisestikään ole tehty.

2.5 Eläinten suoja- ja lisääntymispaikoista huolehtiminen

Eläimet tarvitsevat piilopaikkoja muun muassa lepoa ja poikasista huolehtimista varten. Siksi metsiin ja puustoisille alueille tulee jättää ja antaa kehittyä suojaisia ympäristöjä kuten tiheikköjä, joissa kasvaa pensaita ja eri-ikäisiä puita. Myös purojen ja Vantaanjoen varsille on syytä jättää suojaavaa ja varjostavaa kasvillisuutta pensaista ja korkeasta heinikosta lähtien. Se muun muassa vähentää puroveden liiallista lämpenemistä purossa elävien lajien kannalta, tarjoaa elinympäristöjä veden läheisyydessä viihtyville lajeille kuten sudenkorennoille ja suojaa vesieläimiä ihmisten aiheuttamalta häiriöltä kuten liikenteeltä. Myös pesivät linnut tarvitsevat suojapaikkoja purojen ja joen rannoilla.

Paitsi tekeillä olevan aluesuunnitelman, myös muiden aluesuunnitelmien kartoilla voisi ottaa käyttöön näitä suojapaikkoja koskevan merkinnän. Tällä hetkellä suunnitelmissa sekä toimenpiteiden toteutuksessa ei oteta riittävästi huomioon kyseisiä suojaajia tarjoavia kasvillisuusvyöhykkeitä.

3. Toimenpide-esitykset

Esitämme, että suunnitelman jatkotyöstölle otetaan kunnolla lisää aikaa ja siihen tehdään niitä korjauksia, joita olemme kommenttiimme yleisössä sekä liitteen yksityiskohtaisemmissa huomioissa esittäneet. Erityisen tärkeänä pidämme sitä, että

- 1) Nykyistä selvästi suurempi osa suunnitelma-alueen metsistä osoitetaan arvometsien hoitoluokkaan (C5).
- 2) Hakkuutarpeiden arviointikartalla on syytä esittää vain ne kuviot ja kohteet, joihin liittyy sellaisia perusteltuja metsänhoitotarpeita, jotka ovat muuta kuin tonttien, teiden ja ulkoilukureittien reunojen ”perushoitoa”. Luonnoksessa esitetystä hakkuuoptioista pääosa tulee poistaa.
- 3) Metsä – ja puustoisien verkoston tavoitteita on syytä täydentää läpäisyperiaatteella tavoitteilla, jotka edistävät yhteyksien säilyttämisen lisäksi myös metsien monimuotoisuusarvojen säilymistä ja edelleen kehittymistä.
- 4) Suunnitelmaa on syytä jalostaa siten, että siinä ei nykyisen tapaan kohtuuttomassa laajuudessa ennakoita erilaisia 2020-luvulla mahdollisesti toteutuvia kaavahankkeita, joiden toteutuminen ei tosiasiallisesti ole ratkaistu sillä, että strategisessa yleiskaavassa 2016 on osoitettu alueen päällä rakentamispikseli.

Muuta

Esitämme lisäksi, että kaupunki jatkossa aloittaessaan aluesuunnitelmien laadintaa aina arvioi sen, onko suunnittelualan luontotietopohja riittävä vai olisiko selviä täydennys- tai ajantasaistamistarpeita. Mikäli selviä täydennystarpeita on, niin tietopohjaa parannetaan osana suunnitelman laadintaa.

Nykyinen aluesuunnitelmajärjestelmä on osoittautunut huonosti toimivaksi kaupunkimetsänhoidon ohjaamisen ja metsänhoitoon liittyvän välttämättömän vuorovaikutuksen kannalta. Esitämme, että

mahdollisimman pikaisesti palautetaan järjestelmä, jossa kuviokohtaiset hakkuu- ja hoitotoimenpiteet käsitellään kaupunkiympäristölautakunnassa tai sen alaisissa jaostoissa, jolloin niihin tarjoutuu todellinen vaikutusmahdollisuus niin kunnallispoliitikoille kuin muillekin osallisille.

Toivomme saavamme kaupungilta vastineen tähän yhteiseen järjestökommenttiin.

LIITE. Kommentit suunnitelmaselostuksen ja aluekorttien luonnoksiin (s. 6)

Lisätietoja

Luonnonsuojeluasiantuntija Keijo Savola: 045 652 1974, keijo.savola@gmail.com (Suomen Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri)

Järjestösihteeri Aapo Salmela: 050 301 1633, helsy@sll.fi (Helsingin luonnonsuojeluyhdistys)

Helsingissä 19.11.2019

Antti Halkka & Aapo Salmela
Varapuheenjohtaja & Järjestösihteeri
Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry

Jukka Hintikka

Puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen yhdistys ry

Lauri Kajander

Metsävastaava

Luonto-Liitto ry

Laura Räsänen & Tapani Veistola

Puheenjohtaja & erityisasiantuntija

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry

LIITE. KOMMENTIT SUUNNITELMASELOSTUKSEN JA ALUEKORTTIEN LUONNOKSIIN (Luonnokset 18.10.2019)

ALUESUUNNITELMAN SELOSTUS

2.1.1 Yleiskuvaus suunnittelualueesta (s. 7)

Suunnittelualan luontoarvojen painottumista ja sijoittumista kuvaileva lause (2 kpl, 2.lause) ei ole aivan onnistunein luonnehdinta keskeisimpien luontoarvojen sijoittumisesta tai luonteesta ("Arvokkaat luontokohteet painottuvat laajimmille yhtenäisille viheralueille, jotka sijoittuvat pohjoisessa Patolan korkeimpia maastonmuotoja peittäviksi metsiköiksi ja idässä Vantaanjokilaakson viljaviksi pelloiksi"). Oikeamman kuvan antaisi esimerkiksi seuraava luonnehdinta: Arvokkaimmat luontokohteet painottuvat laajimmille yhtenäisille viheralueille, jotka sijoittuvat pohjoisessa Patolan korkeimpia maastonmuotoja peittäviksi metsiköiksi, idässä Vantaanjokivarren reheviksi lehtometsiksi ja lännessä Keskuspuiston reuna-alueille.

2.1.3 Osa-alueet ja aluekortit (s. 8)

Tekstissä väitetään, että Oulunkylän kaupunginosan osa-alueista Maunulanpuisto on jätetty suunnittelualan ulkopuolelle. Tämä ei pidä aivan paikkaansa eli Maunulanpuiston itäisin osa näyttää olevan suunnittelussa mukana hoitoluokituksen osalta (sivun 45 kartta). Lisäksi suunnitelmassa esitetään koirapuistoa Pirkkolan urheilupuistoon, joka ei sisälly edes laajempaan tarkastelualueeseen.

Tuemme sitä, että tässä suunnitelmassa ei käsitellä lainkaan Keskuspuiston alueita myöskään hoitoluokituksen osalta eli esitämme vähintäänkin Maunulanpuiston itäosan rajaamista kokonaan pois suunnitelmasta.

2.2.1 Aluesuunnitelman vuorovaikutus (s. 9)

Oulunkylän asukastilaisuudessa saatu, metsään tarkoituksella jätetyt maapuut ulkoilureiteillä lojuviin roskeen rinnastava, sinänsä hieno kuva kannattaa sisällyttää vuorovaikutusraporttiin eikä selostukseen. Nykyisessä asiayhteydessä sillä annetaan, tarkoituksella tai vahingossa, voimakas viesti, joka ei vastaa sen enempää kaupungin omien monimuotoisuuslinjausten kuin suunnitelmaan liittyvän asukasvuorovaikutuksen mielipiteiden valtavirtaa metsänhoidon tai lahoppuun jättämisen osalta.

2.3.1 Keskeisiä strategisia suunnitelmia (s. 10)

Aluesuunnitelma on ensisijaisesti viheralueiden suunnittelun työkalu. Siksi Helsingin kaupunkistrategian 2017-2021 lyhyttä referointia on syytä täydentää strategian keskeisimmillä linjauksilla, jotka sisältävät selkeät tavoitteet lisätä metsien, puistojen sekä pienvesien luontoarvoja.

2.3.3 Edellisten aluesuunnitelmien toteutuminen (s. 16)

Helsingin kaupungin aluesuunnitelmissa ja erilaisissa luonnonhoidon yleissuunnitelmissa esitetään lähes aina väite, jonka mukaan aikaisempien suunnitelmien luonnonhoitotoimet on toteutettu suunnitelmien

mukaisesti. Tämä antaa kuvan tehokkaasta ja suunnitelmallisesta toiminnasta, mutta ei aina pidä paikkaansa. Esimerkkinä mainittakoon Keskuspuiston etelä- ja pohjoisosien luonnonhoitosuunnitelmat v. 1998-2007, jotka väitettiin Keskuspuiston luonnonhoidon yleissuunnitelman yhteydessä toteutetuiksi esitetystä laajuudesta.

Väite ei vastannut tapahtunutta.

Kaupungin nettisivuilta ei löydy Oulunkylän ja Koskelan viheraluesuunnitelmaa (2003-2012), joten osallisten on ilman työlästä virastokäyntiä mahdotonta ottaa kantaa siihen, onko suunnitelman metsänhoitotoimenpiteet toteutettu vai ei. Myöskään kaikkia Maunulan luonnonhoidon toteuttamissuunnitelman (2012-2021) harvennushakkuuta ei liene toteutettu.

Esitämme, että kaupunki varmistaa vielä sen, että tämän suunnitelman ja tulevien suunnitelmien luonnonhoidon toteuttamiseen liittyvät kirjaukset vastaavat todellisuudessa tapahtunutta.

2.5 Kaupunkiluonto (s.18-19)

Selostuksessa esitetään kustannustehokkaasti kaupungin luontotietojärjestelmän asiasisältö suunnittelualueen ja sen lähialueiden osalta. Luontotietoaineistojen runsauden takia kuvan 17 sisältöä kannattaa ainakin harkita esitettäväksi kahdella kartalla. Lisäksi moni lukija hyötyisi värien selityksestä.

Selostuksen aineistoissa painottuu lajinäkökulma eli olisi hyvä tuoda julki myös suunnittelualueen metsien luontotyyppitaso merkitys. Alueella on merkittävä määrä arvokkaita lehto- ja kangasmetsiä sekä jonkin verran arvokkaita kallio- ja korpialueita. Tältä osin erityisen merkittävä kohde on lajistorikkaiden ja lahpuustoisten lehto- ja kangasmetsiensä takia suojelualueprosessissa oleva Veräjämäen lehto- ja kangasmetsäalue.

Uudenmaan liitto julkaisi vuoden 2019 alussa Uudenmaan luontokohteiden arvottamisselvityksen (https://www.uudenmaanliitto.fi/files/23400/Luontoselvityskohteiden_maakunnallinen_arvo.pdf). Tässä selvityksessä ovat mukana suunnittelualueeseen kokonaisuudessaan sisältyvä Koskelan metsä sekä osittain suunnittelualueeseen kuuluva Maunulanpuiston metsä. Kohteet on todettu vähintään maakunnallisesti merkittäviksi, mikä tietona sopii luontevasti myös aluesuunnitelmaan.

Sivulla 18 (4.kpl) mainitun lahojaviosammalen uhanalaisuusluokka on muuttunut vuoden 2019 arvioinnissa äärimmäisen uhanalaisesta erittäin uhanalaiseksi, mikä pikkudetalji kannattaa korjata tekstiin.

Yleisten alueiden kehittämistavoitteet (s. 21, kuva 18)

Kuvassa 18 on melko hyvin yksilöity suunnittelualueen halki tai liepeellä kulkevat eri merkittävyysluokkiin kuuluviksi arvioidut viheryhteydet. Kartalta puuttuu kuitenkin paikallisen merkittävyyden yhteys, joka kulkee Tuusulanväylän itäpuolella Patolanmetsän lounaisosasta etelään Tanhumäen metsän kautta Kustaankartanon länsipuolen arvolehtoihin. Tämän monen hankkeen uhkaaman yhteyden olemassa olisi hyvä tiedostaa, vaikka sitä ei yleiskaavan yhteydessä tehdyissä selvityksissä ole haluttu yhteydeksi tunnustaa. Yhteyden ainoita huomiointitapoja näyttäisivät olevan Tanhumäen metsän poikki esitetty uusi reittiyhteys sekä uusi ulkokuntoilupiste.

Suunnitelmaselostuksessa (kuva 18, teksti s. 24) on esitetty tutkittavaa uutta koira-aitausta Koskelan metsän alueelle, Jokiniementien varteen. Suhtaudumme erittäin kriittisesti ajatukseen, mikäli selvittelyn alla on koirapuiston sijoittaminen nykyiseen metsään eikä voimalinjan pohjoispuoliselle avoimelle alueelle.

Kuvassa 18 esitetään samat sinisen verkoston kehittämistavoitteet kuin kuvassa 25 (sivu 29). Olisi luontevaa, että tavoitteet olisivat mukana vain jälkimmäisessä kartassa, jolloin asia käsitellään muun sinisen rakenteen yhteydessä.

3.2.3 Sininen verkosto (s. 26-29)

On erittäin kiitettävää, että suunnitelmaluonnoksessa on nostettu voimakkaasti esille Vantaanjoki ja alueen purot sekä mahdollisuudet ja keinot kehittää niiden ekologista tilaa. Myös hulevesien laadullisen hallinnan kysymykset on suunnitelmassa noteerattu asian vaatimalla painoarvolla. Kiitosta ansaitsee myös vesistöjen ja pienvesien varsien luonnonmukaisuuden hyötyjen esiintuonti.

Sinisen verkoston kehittämistavoitteisiin on kirjattu pyrkimykset kehittää Maunulanpuroon tukeutuvaa viheryhteyttä hulevesien viivytysalueena sekä ennallistaa Maunulanpuro suorasta mutkittelevaksi. Varsinkin puron uoman ennallistaminen vaatisi kunnolla resursoituja lisäselvityksiä, suunnittelutyötä ja itse toteutusta, minkä takia se kannattaisi hankkeistaa ja lisätä luvun 4 hankkeisiin.

Sinisen verkoston tavoitteisiin liittyy myös omat ongelmansa. Sinisen verkoston kehittämistavoitteissa ja peräti kahdella kartalla (kuvat 18 ja 25) on esitetty Vantaanjokeen liittyvien virkistysmahdollisuuksien kehittämistä koko suunnittelualueella kulkevan joenvarren osuudella. Esitettäviin kehittämistoimiin on syytä liittyä selkeä vaatimus luontoarvojen erityishuomioinnista. Joenranta-alueella runsaasti arvokkaita rantalehtoja, joiden kohdalla maisemanavauksia tai uusia rantautumismahdollisuuksia ei ole syytä kaupungin toimesta tarjota.

Metsä – ja puustoinen verkosto (s. 30)

Helsingin kaupunkistrategian kirjauksista on jälleen kerran (toistuva ongelma aluesuunnitelmien luonnonhoito-osissa) tehty omalaatuinen referointi, jossa luonnon monimuotoisuuden lisäämisen tavoite on korvattu epämääräisemmällä ekologisella laadulla, jota säilytetään tai lisätään. Lopputuloksena ekologista laatua, ekosysteemipalvelujen laajaa kattausta ja vielä erikseen esille nostettua metsien virkistyskäyttöä käsitellään tasavertaisesti huomioitavina asioina ilman selkeitä priorisointeja. Kaupunkistrategiassa tällainen priorisointi on kuitenkin tehty.

Esitämme, että kaupunkistrategian keskeisimmät monimuotoisuuskirjaukset metsien ("Metsissä ja metsäisillä alueilla suunnitelmallinen monimuotoisuuden lisääminen on hoidon keskeisin tavoite") ja puistojen ("Kaupungin puistojen monimuotoisuutta lisätään") kirjoitetaan näkyville ja huomioidaan aidosti myös suunnitelman metsäisiä alueita koskevissa linjauksissa.

Kuvan 26 (s. 31) ilmoitetaan sisältävän metsä- ja puustoisien verkoston tavoitteet. Näin ei mielestämme ole. Tosiasiasiassa kartalla on ilman varsinaisia tavoitteita esitettynä suunnittelualueen metsät ja puistot sekä

erikseen yleiskaavatyön yhteydessä määritellyt, osin kattavuudeltaan puutteelliset runkoyhteydet, alueelliset yhteydet ja paikalliset yhteydet. Lisäksi kartalla on rajusti ennakoiden esitetty vinoviivoituksella alueet, joiden puustoisuus vähenee maankäytön muutoksen vuoksi, mutta joiden puustoisien verkoston kytkeytymistä parannetaan puistojen, katujen ja aukoiden metsiköillä, puuryhmillä ja -rivistöillä. Maankäytön muutosalueiden esittämistä ei voida pitää erityisenä tavoitteena (tai ainakaan sitä ei ole syytä sellaisena nähdä tai esittää), koska vinoviivoituksen alle jää runsaasti sellaisia metsiä, joiden säilyminen on käytännössä pakko turvata MRL:n, luonnonsuojelulain tai Helsingin omien sitoumusten takia.

Luontojärjestöt pitävät ensisijaisen tärkeänä sitä, että metsä- ja puustoiselle verkostolle kirjoitetaan asialliset ja riittävän konkreettiset kehittämistavoitteet, joissa kaupunki sitoutuu mm. siihen, että rakentamiselta säästyvien metsien ja puistojen luonnon monimuotoisuutta lisätään suunnitelmakaudella.

Myös yhteyksien mahdollisimman kattava säilyttäminen ja niiden luontolaadun parantaminen on syytä kirjata tavoitteisiin nykyistä selvemmin.

Niittyverkoston tavoitteet (s. 32-33)

Niitymäisten alueiden merkittävä väheneminen kaavailtujen rakentamishankkeiden kurimuksessa antaa perusteita lisätä toimenpiteitä, joilla niittyverkostoa tukevien tavanomaista monipuolisempien avointen alueiden määrä alueella lisääntyy. Siksi nurmikoista niityiksi kehitettäviä alueita saisi kaikin mokomin olla selvästi enemmän kuin nyt esitetyt Värjärinpuiston ja Kylänvanhimmanpuiston nurmialueet.

3.3.3 Viheralueiden laatu ja hoitoluokitus (s. 35)

Hoitoluokituksen tarkistus on tehty yksipuolisesti puhtaana virkamiestyönä siten, että merkittävä osa suunnittelualueen keskeisistä luontoarvoista on jätetty huomiotta. Emme pidä toimintatapaa hoitoluokituksen määrittelyn osalta asiallisena. Selostuksessa vedotaan siihen, että hoitoluokat on määritelty valtakunnallisen Viheralueiden hoitoluokitusoppaan (2007) mukaan. Kyseinen opas listaa lähinnä käytössä olevat valtakunnalliset hoitoluokat, mutta ei se anna mitään sitovia ohjeita siitä, miten esim. jonkun kaupungin tulisi luokitusta soveltaa. Lisäksi on syytä tunnistaa se tosiasia, että yhdelläkään toisella kaupungilla Suomessa ei ole kaupungin metsätaloutta ohjaavissa strategisissa ohjelmissa yhtä voimakkaasti luontoarvoja painottavia linjoja kuin Helsingillä. Tällaisessa tilanteessa vetoaminen johonkin vuoden 2007 Viherympäristöliiton hoitoluokitusoppaaseen on lähinnä surkukupaisaa.

Selostusluonnoksen sivulla 36 väitetään, että luonnon monimuotoisuudeltaan arvokkaimmat metsäalueet on rajattu arvometsiksi hoitoluokkaan C5. Tämä väite ei kestä alkeellisintakaan kriittistä tarkastelua. Tosiasiassa arvometsien hoitoluokkaan valittujen metsikkökuvioiden valintakriteerejä ei ole missään avattu (syytä tehdä) ja valinta näyttää kohdistuneen lähinnä yksittäisiin pieniin metsikkökuvioihin. Lähtökohtaisesti arvometsiksi tulisi osoittaa vähintäänkin kunkin biotoopin parhaat edustajat niin metsikköinä kuin metsikköryppäinä, laajemmat maakunnallisesti tai paikallisesti erityisen arvokkaat metsäkokonaisuudet, pääosa METSO I ja II-luokan metsiköistä sekä tärkeimmät uhanalaisen ja vaateliaan lajiston keskittymäkuviot.

Tällä suunnittelualueella arvometsien hoitoluokan käyttöä tulisi erityisesti lisätä Koskelan metsän länsiosassa, Pikkukosken metsäalueella, Patolan metsän alueella, Pirttipolunpuiston alueella sekä

Rajametsäntien puustikon alueella. Myös Kustaankartanon ja Tuusulanväylän varren hieno lehtovaltainen kokonaisuus ansaitsisi tulla nostetuksi arvometsäksi. Mikäli Keskuspuistoon kuuluva Maunulanpuiston ”itäpiikki” sisältyy jatkossa tämän aluesuunnitelman hoitoluokitusratkaisujen piiriin, tulee alue osoittaa pääosaltaan arvometsäksi.

Luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja luontoarvot (s. 35)

Kaupungin luonnonhoitovastaava tarjoaa jälleen kerran näkemystään siitä, että valtuustostrategian monimuotoisuustavoitteet hoidetaan jättämällä lahoppua metsiin sopiviin kohtiin sekä rajaamalla arvokkaita metsäisiä elinympäristöjä hoitoluokkaan C5, arvometsät. Mainitsematta jätetään tärkein ja kustannustehokkain monimuotoisuuden lisäämistapa eli metsien jättäminen kokonaan tai (reittien, tonttien yms.) reunoja lukuun ottamatta käsittelyn ulkopuolelle. Arvometsiksi osoittamisen vaikuttavuutta heikentää kyseiseen hoitoluokkaan esitettyjen metsien vähäinen osuus suunnitelma-alueen luonnoltaan arvokkaista metsistä.

Esitetty väite (s. 36, 2. kpl) siitä, että karttapalvelussa esitetyt arvokkaat luontokohteet huomioidaan myös seuraavan toteutustason suunnitteluvaiheessa ei kymmenien 2010-luvun näyttöjen puolesta pidä paikkaansa. Huomiointivelvoitteiden ja -tapojen tarkemman määrittelyn jättäminen virkamiestyönä laadittaviin ja päätettäviin luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmiin tulee aikaisempien kokemusten perusteella johtamaan siihen, että merkittävälle joukolla luontotietojärjestelmän luontokohteista tullaan tälläkin aluesuunnitelma-alueella suunnittelemaan luontoarvoille haitallisia hakkuu- ja hoitotöitä, joille ei ole pakottavia asiaperusteita.

Metsät-osuuteen (s. 36) on syytä lisätä myös lehtojen ja muiden rehevien puustoisten alueiden vieraslajitorjunta. Alueen merkittävien lehtoluontoarvojen takia vieraslajitorjuntaa on syytä tehdä ennakoivasti eikä vasta siinä vaiheessa, kun tilanne on päässyt jo erityisen pahaksi.

Pikkukosken metsän osalta luonnonhoitotoimenpiteisiin on syytä kirjata myös Pirunkallion kallioalueen siivoaminen roskista (kallioalueella Helsingin pahimpiin kuuluva lasinsirpalekeskittymä) sekä Pirunkallion itärinteen alla olevan metsäkaatopaikan siivous. On mahdollista, että vastaavia siivoustarpeita on myös muualla alueella, mutta nämä ovat selkeästi luonto- ja maisema-arvojen sekä alueiden virkistyskäytön kannalta erityisen ongelmallisia.

Virkistykellisissä ja maisemallisissa tavoitteissa (s. 36) on melko hyvin kuvattu ne tilanteet, joissa rajattua kaupunkimetsänhoitoa on Helsingissä perusteltua harjoittaa. On kuitenkin huonosti harkittua nostaa epämääräiset ja määrittelemättä jätetyt ”ulkoiluun runsaammin käytetyt metsät” samaan hoitokategoriaan kuin ulkoilureittien lähiympäristöt ja tonttien reunat. Tulkitsijasta riippuen tällaisia metsiä on ulkoilureittien ulkopuolella Helsingissä hyvin vähän, kohtalaisesti tai todella paljon. Reittien ja ulkoilureittien lähialueiden hoidon osalta kaipaamme aluesuunnitelmaan joka tapauksessa selkeää kirjausta siitä, että pääosa kaadettavista järeämmistä puista jää alueille maalahopuiksi.

Luonnon- ja maisemanhoidon alueelliset toimenpidetarpeet (s. 37)

Käytännössä sivut 37-45 sisältävät niin paljon valtuustostrategian vastaisia elementtejä, että luontojärjestöt esittävät osuuden kirjoittamista kokonaan uusiksi. Metsäluonnon monimuotoisuuden lisäämisen kannalta

toteuttamiskelvoton kokonaisuus muodostuu ylimitoitetuista metsänhakkuuoptioista (s. 37 kartta), vain vähäisen osan luontoarvokohteista arvometsien hoitoluokkaan esittävästä uudesta hoitoluokituksesta (sivun 45 kartta) sekä osa-alueiden metsänhoitotarpeita ilman riittävää luontoarvojen vaalimismäärää määrättelevästä ja ennakoivasta osuudesta (sivut 38-44).

Kohtuuton osa suunnitelma-alueen metsistä on osoitettu sivun 37 kartalla metsinä luokkaan Toimenpidetarpeita metsäalueella. Toimenpidetarpeiden arviointi on tehty kaupungin metsänhoitosuunnittelijoiden omana työnä eikä esitettyjä hoitotarpeita ole prosessoitu missään vuorovaikutusprosessissa ennen tätä kommentointikierrosta. Hoitotarpeiden määrittelyssä ei myöskään ole riittävästi huomioitu olemassa olevaa luontoarvotietoa.

Luontojärjestöjen arvion mukaan suunnittelualueen metsissä on suunnitelmakaudella huomattavasti vähemmän todellista metsäalueiden hoitotarvetta kuin kartalla on esitetty. Arvio pohjautuu merkittäväällä osalla alueista tuoreisiin maastokäynteihin. Lisäksi arviointiin vaikuttaa se, että ulkoilureittien, tonttien tai katujen lähialueiden aidosti kaatumavaaralliset puut on mahdollista kaataa, vaikka kyseiselle metsäkuviolle ei olisikaan esitetty luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa toimenpidetarvetta. Tästä syystä ei ole asiaperusteita rajata lähes kaikkia ulkoilureitteihin, tontteihin tai teihin rajautuvia metsiä metsiksi, joihin kaavaillaan suunnitelmakaudella toimenpiteitä.

Luontoarvojen kannalta eniten poistoja Toimenpidetarpeita metsäalueella-metsistä on syytä tehdä Koskelan metsän länsiosan, Aidasmäenpuiston, Patolan metsän, Pirttipolunpuiston, Suursuonpuiston luoteis- ja pohjoisosan sekä Rajametsänpuiston alueilla.

Osa-aluekohtaiset, luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmia ennakoivat hakkuu- ja hoitokaavailut merkinnevät esitetyillä kuvauksilla luontoarvojen ja metsän tunnun heikentämistä mm. Kuusikkopuiston, Pirttipolunpuiston lounaisosan sekä Aidasmäenpuiston alueilla.

Muilla osa-alueilla vasta myöhemmin osallisille, ilman todellista vaikutusmahdollisuutta, avautuvat tarkemmat tiedot poistettavien puiden määrästä, maalahopuun jättökäytännöistä, pienpuuston hoitovyöhykkeen laajuudesta sekä Vantaanjokivarren maisema-avausten määrästä, sijoittumisesta ja luonteesta määrittävät toimenpiteiden tosiasialliset vaikutukset luontoarvoihin sekä metsän tuntuun.

4. Hanke-esitykset

4.2.1 Oulunkylän rengasreitti ja yhteys Keskuspuistoon (s. 48)

Patolan metsän lounaisosassa ja varsinkin Tanhumäen osuudella osuuksilla rengasreitit toteutus ja reitin lähiympäristön kasvava hoitopaine johtavat vääjäämättä kohtalaiseen määrään puunkaatoja. Reitin luontohaittoja voisi kompensoida huolehtimalla siitä, että pääosa kaadettavista järeämmistä rungoista jätetään alueille maalahopuuna. Tällainen toimintamalli vähentäisi olennaisesti luontoalueiden lisäpirstoutumisen aiheuttamia haittoja.

4.2.2 Uusi koira-aitaus Pirkkolan liikuntapuistoon (s. 50)

Keskuspuisto ei kuulu suunnittelualueeseen, joten on hieman erikoinen ratkaisu esittää koirapuistoa Keskuspuistoon osana Maunulan ja Oulunkylän suunnitteluhanketta. Asian vaatima vuorovaikutus olisi luontevaa tehdä Keskuspuiston suunnittelun yhteydessä. Esitetty koirapuiston paikka sinänsä on sijainnin, nykykäytön sekä metsäisten luontoarvojen osalta selvästi toteuttamiskelpoisempi kuin monet Helsingin 2010-luvun koirapuistot, jotka on rakennettu metsäisten luontoarvojen kannalta ongelmallisiin paikkoihin. Esitetystä sijainnista pientä huolta aiheuttaa alueella kulkevan pikkupuron arvojen säilyminen. Esitetyillä muutamien metrien suojavyöhykkeillä tuskin pystytään takaamaan edes uoman säilymistä luonnonmukaisena. Selostuksen kuvan (s. 51) perusteella uomaa ympäröi myös kapealti ihan mukavannäköinen kostea lehto, joka olisi asiallista säilyttää.

4.2.5 Myrskyläntien pysäköintialueen muuttaminen puistoksi (s. 56)

Asemakaavan vastaisen pysäköintialueen muuttaminen paikallista ekologista yhteyttä kehittäväksi puistoksi on mitä kannatettavinta. Puuston lisääminen parantaa ainakin liito-oravien liikkumismahdollisuuksia.

4.2.6 Oulunkylän ja Maunulan ulkoilureittien opastussuunnitelma (s. 58)

Esitetty hanke on mitä kannatettavin tapa edistää viheralueiden vastuullista käyttöä.

ALUEKORTIT

1. Maunula ja Pirkkola

Niittyverkostoa sekä varsinkin sinistä verkostoa koskevat tavoitteet ovat tasapainoisia, mietittyjä ja sisältävät myös nykytilannetta parantavia tavoitteita. Metsäisen verkoston tavoitteiden osuus kaipailee kipeästi vastaavaa kehittävä otetta ja konkretiaa.

Tavoitteisiin on syytä kirjoittaa muun muassa se, että alueellisten ja paikallisten runkoyhteyksien säilyttämisen ohella pyritään säilyttämään myös osa-alueella sijaitsevat luontoarvojen tihentymäalueet, joita voi pitää paikallisina luonnon ydinalueina. Tällaisia alueita ovat Pirttipolunpuiston metsien ohella Kuusikkopuisto sekä osaltaan myös Suursuonpuiston pohjois- ja luoteisosan yhtenäinen metsäalue. Osa-alueeseen hieman keinotekoisesti mukaan rajattu, Keskuspuistoon kuuluva Maunulanpuiston itä- ja kaakkoisosaa Männikkötien ympäristössä, on puolestaan osa luontoalueena valtakunnallisesti arvokasta Keskuspuiston kokonaisuutta.

Suursuonpuiston luoteis- ja pohjoisosan metsäalue Pakilantien itäpuolella sisältää merkittävää luontoarvopotentiaalia, jota ei ole vielä luontotietojärjestelmässä tunnistettu. Harjoitetusta metsänhoidosta huolimatta alueella on mm. potentiaalia toimia vaateliaan ja uhanalaisen lahoppulajiston

elinalueena. Varttuneiden ja vanhojen seka- ja kuusimetsien merkittävä pinta-ala tekee metsästä myös potentiaalisen tulevan liito-oravametsän. Osa-alueen metsissä on varsinkin 2010-luvulla mahdollistettu lahoppumäärien hallittu kasvattaminen sekä luontaisella lahoppuulla että jättämällä runkoja ja rungon osia maastoon tehtyjen poimintahakkuiden jälkeen. Tätä käytäntöä on syytä jatkaa.

Kuusikkopuiston osalta on asiallista todeta kaupungin omissa METSO-selvityksissä todetut metsäluontoarvot sekä kirjata tavoite näiden säilyttämisestä.

3. Patola

Yleiskuvauksesta (s. 8, 4. kpl) on syytä poistaa ilmaisu korkeatasoisemmin hoidetuksi, koska kyseessä on mielipidetason ilmaisu, jossa rakennettu ja hoidettu puisto nähdään lähtökohtaisesti korkeampitasoisena kuin luonnonmukainen metsäalue.

Osa-alueen metsäluontoarvot tunnetaan valitettavan huonosti. Ilmeisesti osa-alueella ei ole aikanaan tehty METSO-kartoituksia, jolloin metsäisten alueiden luontoarvoja kuvataan lähinnä eräiden lajistosiselvitysten sekä Helsingin metsäverkostosiselvityksen tietojen perusteella. Patolan metsällä on joka tapauksessa jo tällä hetkellä koon lisäksi merkitystä monipuolisten ja osin luonnontilaisen kaltaisten kangas-, lehto- ja kalliometsien kannalta.

Henrik Sohlbergin puistolla on puolestaan merkitystä osittain lahoppuustoisena sekametsälehtona.

Suunnitelmassa ei käsitellä oikeastaan lainkaan kapeaa sekametsäkaistaletta (Tanhumäen osa-alue), joka sijaitsee Tuusulanväylän sekä Risupadontien ja Maapadontien välissä. Tämä nykyisin jo melko lahoppuustoinen sekametsä toimii tällä hetkellä tärkeänä pohjoiseteläsuuntaisena ekologisenä yhteytenä, joka kytkee Patolan metsän lounaisosan etelässä Käskynhaltijantien ylitse Kustaankartanon ja Tuusulanväylän välisiin edustaviin lehto- ja kangasmetsäalueisiin. Yhteyden olemassaolo on syytä tunnistaa ja kirjata suunnitelmaan myös pyrkimys sen säilyttämiseen.

Metsä- ja puustoisien verkoston tavoitteisiin on syytä kirjata myös tavoite säilyttää ja lisätä myös Henrik Sohlbergin puiston ja Patolanmäenpuiston luontoarvoja.

Patolanmetsän osalta esitetty tavoite kaipaa selkeästi konkreettisen nostoa. Luonnoksessa esitetty tavoite ”Patolan metsä säilytetään elinvoimaisena, monimuotoisena ja kestäväenä sekä maisemiltaan edustavana ulkoilu- ja virkistysalueena” toisintaa lähinnä ennen valtuustostrategiaa noudatettua metsänhoitomallia, jossa monimuotoisuus oli vain yksi kaupunkimetsänhoidon tavoite.

Muotoilu ei nosta esille monimuotoisuuden lisäämistä ja monimuotoisuuden ensisijaista roolia suhteessa metsänhoitoon, jota yleensä perustellaan juuri mainituilla yleistason elinvoimaisuus-, kestävyys- ja maisemanhoitotavoitteilla. Juuri Patolan metsän kaltaisten laajempien, luontoarvojen lisäämisen kannalta erityisen potentiaalisten metsäalueiden kohdalla luontoarvojen kehittämisen painoarvo on syytä kirjoittaa sisälle aluesuunnitelman ja -korttien tavoitteisiin erityisen selvästi. Keskeisin keino edistää Patolan metsän metsäluontoarvojen lisääntymistä on kaikista ei-välttämättömästä metsänhoidosta pidättäytyminen ja sijaintisyyden takia kaadettavien ongelmapuiden systemaattinen jättäminen maalahoppuiksi. Valitettavasti aluesuunnitelman ennakoivat metsänhoitosuunnitelmat (aluesuunnitelmaluonnoksen sivun 37 kartta 29) eivät alueelle tällaista tulevaisuudenkuvaa ennusta eli suunnitelmassa kohtuuttoman suuri osa alueesta on osoitettu tulevien metsänhoitoesitysten alueeksi. On syytä epäillä, että metsäalueelle suunnitellaan muutakin kuin pelkkää ulkoilureittien reunamien harkittua ja kapealla vyöhykkeellä toteuttavaa pienpuuston hoitoa sekä yksittäisten ongelmapuiden poimintaa.

Maisema-alueiden hoitotavoitteissa on Patolan metsän kohdalla (sivu 11) kirjattu melko onnistuneesti metsän tunnun ja sulkeutuneen metsän säilyttämisen tavoite. Sitä tavoitetta kuitenkin ”potkii nilkoille” esitetty toinen tavoite pitää ”käytävien varrella puusto ja vesakko harvahkona ja hoidettuna, jotta käytäviltä avautuu näkymiä metsän sisään, mikä lisää turvallisuuden tuntua”. Metsän tunnun säilyttämisen takia pääosa ulkoilureittien metsistä on syytä pitää jatkossa melko tiheäpuustoisina huolehtien lähinnä siitä, että kaatumavaaralliset ongelmapuut kaadetaan ajoittain ja reittien reunan valoaukkoon nouseva pienpuusto pidetään ajoittaisilla toimilla kurissa. Noilla toimilla hoituvat tarvittava näkymien tarjonta metsän sisälle kuin asiallinen turvallisuudesta huolehtiminen.

Henrik Sohlbergin puiston maisemanhoitotavoitteisiin on syytä kirjata pyrkimys kehittää ulkoilureitin pohjoispuolista lehtometsäaluetta melko lailla luonnontilassa. Puistokäytävän varren hoitovyöhyke kannattaa pitää kapeana ja keskittyä käytävän ja ojan välisen metsän hoitoon.

4. Oulunkylän keskus

Osa-alueen jo valmiiksi melko pirstaleinen, mutta tällä hetkellä yllättävänkin monimuotoinen metsäluonto tulee epäilemättä kärsimään Raide-Jokeriin kytkeytyvistä rakentamissuunnitelmista sekä myöhemmässä vaiheessa todennäköisesti myös Tuusulanväylän lähialueiden lisärakentamisesta. Siitä huolimatta aluekorttiin kaipailisi aktiivisempaa näkemystä sen edistämiseksi, että edes osa alueen nykyisistä yhtenäisemmistä metsistä säilyisi myös tulevaisuudessa. Nyt toiveita asetetaan lähinnä julkisten ja yksityisten alueilla säilyviin puihin.

Osa-alueen huonosti tunnistettuihin, merkittäviin luontoarvokohteisiin kuuluu kapea metsäalue Kustaankartanon ja Tuusulanväylän välissä. Alueella on säilynyt noin 3 ha laajuinen yhtenäinen metsäalue, josta valtaosa (3/4) on joko runsaslahopuustoista lehtoa tai vähäisemmältä osin lahopuustoista lehtomaista kangasta. Alueelta havaittu monipuolinen kääpä-, ja orvakkalajisto tekee siitä Helsingin oloissa merkittävän (lahottajasieniharrastaja Pyry Veteliltä 7.10.2019 saatu yhteydenotto).

Muita luontoarvojen kannalta olennaisempia kohteita ovat liito-oravallekin kelpaava Patomäenpuisto sekä Mestarinpuisto, joista jälkimmäiselläkin elää myös melko monipuolinen lahottajasienilajisto.

Metsä- ja puustoisien verkoston tavoitteisiin on syytä kirjata pyrkimys säilyttää alueella myös jonkin verran luonnoltaan monimuotoisia metsiä. Tavoitetta tukee puisto-osaan sisältyvä tavoite säilyttää Oulunkylässä myös metsäisiä ja luonnonmukaisia puistoja ja reittejä.

Selostusluonnoksessa on todettu, että Värjärinpuiston nurmikoista pyritään kehittämään nykyistä niittymäisempiä. Aluekortissa (s. 15) kuitenkin todetaan, että Värjärinpuisto osoitetaan tonttimaaksi. Tavoitteissa lienee pientä ristiriitaa, jollei kyseessä ole se, että puisto kaavoitetaan jo rakennetun alueen säilyväksi, niittymäiseksi osaksi.

5. Veräjämäki ja Veräjälakso

Vähämetsäinen osa-alue sisältää metsiltään monipuolisen Aidasmäenpuiston, joka mainitaan aluekortissa vain kerran. Oletettavasti suunnitelma rakentuu sille ajatukselle, että kyseinen metsäalue tullaan joka tapauksessa rakentamaan.

Aidasmäenpuisto on itsessään monipuolinen kangas-, kallio- ja lehtometsien kokonaisuus, joka kytkeytyy idässä suoraan Pikkukosken metsäalueeseen. Aidasmäenpuiston alueen metsät ovat saaneet pääosaltaan kehittyä viime vuosikymmenet ilman metsänhoitoa, minkä takia alueella on mm. merkittävästi lahopuuta. Tämä näkyy myös alueen lajistossa.

Tavoitteisiin on syytä lisätä Aidasmäenpuiston säilyttäminen sekä alueen metsäisten luontoarvojen kehityksen turvaaminen. Tällainen tavoite on täysin perusteltu tilanteessa, jossa alueen varsinaista asemakaavoitusta ei ole edes aloitettu.

6. Vantaanjokivarsi

Tällä osa-alueella sijaitsevat suunnittelualueen luonnonsuojelubiologisesti arvokkaimmat lehto- ja kangasmetsät. Merkittävimmät metsistä ovat Pikkukosken uimarannan eteläpuolella sijaitseva Koskelan metsäalue, uimarannan pohjoispuolella sijaitseva Pikkukosken metsäalue sekä Oulunkylän rantapuiston jalopuulehto.

Koskelan metsäalueen itä- ja keskiosa on todettu luontoarvojen perusteella vähintään maakunnallisesti arvokkaaksi Uudenmaan liiton Uusimaa 2050-kaavaa varten tekemässä luontokohteiden arvottamisselvityksessä. Uudenmaan liiton teettämä arvio on syytä mainita aluekortin kohdekuvauksessa sekä suunnitelman lähdeaineistoissa.

Uudenmaan liiton selvityksessä vähintään maakunnallisesti arvokkaaksi todettu Koskelan metsän alue on osaltaan suppeammin ja osaltaan laajemmin rajattu kuin luonnonsuojelukaavailujen alue. Vuosina 2011-2019 alueella tehdyt lahottajalajistoselvitykset antavat perusteet arvioida alue jopa valtakunnallisesti arvokkaaksi, pelkästään Punaisen kirjan kääpä- ja orvakkalajeja alueelta tunnetaan tällä hetkellä noin 15.

Edellä mainittujen metsien lisäksi selkeitä metsäarvoja on aluekortissa esiin nostetuilla Tulvaniityn metsäalueella Käskynhaltijantien pohjoispuolella sekä Itsenäisyyden ja Oulunkylän rantapuiston luonnonmukaisemmilla metsillä.

Vantaanjoenvarren osa-alueen metsien erityismerkitys edellyttää sitä, että metsä- ja puustoisten verkoston tavoitteissa (s. 18) linjataan luonnosta selkeämmin tavoitteeksi säilyttää ja lisätä alueen metsäluontoarvoja suunnitelmakaudella. Tehokkain keino edistää luonnon monimuotoisuutta alueella on rajata kaavailtua suurempi osa alueen metsistä varsinaisen metsänhoidon ulkopuolelle, osoittaa selvästi enemmän metsiä arvometsien hoitoluokkaan sekä ottaa läpäisyperiaatteella käyttöön toimintatapa, jossa reittien ja väylien varsilta jatkossa poimintahakkuina kaadettavat, turvallisuusriskeinä koetut yksittäiset puut jätetään pääosin maalahopuiksi.

Nyt metsäisen verkoston tavoitteet on jätetty ekologisen verkoston yhteyksien huomiointiin sekä jokinäkymien tarjoamiseen reiteiltä. Jälkimmäisten osalta pääreittien suhde jokeen on sellainen, että näkymiä on jo nyt runsaasti tarjolla. Tästä syystä on syytä olla pidättyväinen jokinäkymien laajemmasta tarjonnasta, mikäli tämä tarkoittaa joenvarsilehtojen puuston käsittelyä. Aluesuunnitelmaprosessi olisi sinänsä oikea paikka esittää joitakin harkittuja kohteita, joissa erityisesti huolehditaan siitä, että nykyiset

avoimet jokinäkymät eivät suunnitelmakaudella sulkeudu. Nyt on kuitenkin tyydytty esittämään laajoja käsittelyoptioita, joiden todellinen määrä ja vaikuttavuus esim. rantalehtoihin nähdään aikanaan luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmien valmistuttua.

Sivun 21 kartalla on esitetty tarpeettoman laaja-alaisia maisemanhoito-optioita tarjoillen joenrantaosuuksia, joilla esitetään tehtäväksi maisemanhoitotoimenpiteitä, joilla jatkossa avataan näkymiä rantapuuston läpi. Esitettyjä mahdollisia maisemanhoito-osuuksia on syytä olennaisesti supistaa esitetystä (yli 1,6 km joen rantaa) siten, että keskitytään nykyisten maisemanäkymien säilyttämiseen sekä rajataan selkeät luontoarvokohteet toimenpiteiden ulkopuolelle.

Veräjämäen lehtojen arvo on vähintään maakunnallista tasoa. Vieraslajitorjunnan painoarvoa alueella tulee siksi nostaa ja se on syytä sisällyttää myös metsäosan tavoitteisiin. Nyt asia mainitaan vain niittyjen kohdalla. Muun muassa Pikkukosken metsäalueen luoteisosassa on jo tällä hetkellä selvä jättipalsamiongelma.

Puistot-osuudessa (s. 19) annetaan Tulvaniityn alueesta erikoinen ja osittain virheellinen kuva, joka on syytä korjata. Alueen eteläosassa on lähes kolme hehtaaria yhtenäistä lahoppuustoista, osittain luonnonmukaista ja osin jopa luonnontilaisen kaltaista lehtometsää. Lehto on todettu lehtoluonnotaan arvokkaaksi METSO-selvityksessä ja lahottajalajistoltaan rikkaaksi vuoden 2011 kääpäselvityksessä. Tämän metsäisen osa-alueen luonne ja arvo tulisi avata aluekortissa. Nyt Tulvaniityn aluetta kuvataan lähinnä oleskelunurmikkona ja piknikpöydällä varustettuna oleskelupaikkana.

Pikkukosken metsän kuvausta (s. 20) on syytä täydentää maininnalla siitä, että voimalinjan länsipuolella on myös melko lahoppuustoisia vanhoja kuusivaltaisia metsiä, sekametsiä sekä pieni pähkinäpensaslehto.

Aluekorttien maisema-alueosassa (s. 21) Oulunkylän rantapuistoa koskevien tavoitteiden keskeisisin osa on kirjautunut Koskelan metsän (alue 7) tavoitteiden alle. Se on syytä siirtää oikeaan kohtaan. Koskelan metsälle on lisäksi syytä kirjata oma metsäinen tavoite tyyliin: Koskelan metsä säilytetään yhtenäisenä sulkeutuneena metsäalueena, jossa vaalitaan erityisesti metsän tuntua, metsien pääosaltaan luonnontilaista kehitystä sekä luontoarvoja.

Maisemanhoitotavoitteiden Vantaanjokivarren näkymäavaustavoite on syytä kirjoittaa muotoon "Vantaanjoenrannan käytävältä avataan harkitusti näkymiä rantapuuston ja pensaikon läpi joelle".